Aanbesteding met maximaal budget kent nog veel risico's

Het Ministerie van Economische Zaken stimuleert onder het motto 'Haal pegels uit die regels' het gebruik van de aanbestedingsregels. Deze nationale en Europese regels voor de aanbesteding van overheidsopdrachten hebben tot doel de mededinging te bevorderen. Hierdoor moet een optimale marktwerking ontstaan. Voor iedere aanbieder gelijke kansen. Dit moet vervolgens leiden tot voor de aanbestedende dienst aantrekkelijke inschrijvingen en een zo goed mogelijke prijs.

In de praktijk blijkt deze doelstelling niet altijd gehaald te worden. Niet zelden worden aanbestedende diensten bij een aanbesteding geconfronteerd met inschrijvingen die hoger liggen dan de eigen raming of zelfs het beschikbare budget. De markt blijkt in die gevallen een hogere prijs te dicteren dan door de aanbesteder was gedacht. Dit plaatst aanbesteders voor de keuze om hun opdracht aan te passen zodat deze wel binnen de financiële mogelijkheden raakt of de opdracht niet door te laten gaan.

Onder bepaalde voorwaarden bestaat nog een derde mogelijkheid, namelijk dat de aanbesteder verklaart geen passende inschrijvingen te hebben ontvangen om vervolgens een onderhandelingsprocedure te beginnen. Uit de rechtspraak van met name de Raad van Arbitrage voor de Bouwbedrijven blijkt echter dat een aanbesteder niet gauw tot deze niet-passend-verklaring mag overgaan. Overigens wordt ook in het nieuwe aanbestedingsreglement UAR 2001 de mogelijkheid om niet te gunnen aan banden gelegd.

Om het probleem van een te hoge prijs te ondervangen wordt door aanbesteders soms aanbesteed met een vooraf bekend gemaakt budget. Dit werkt als volgt. De aanbesteder laat een (realistische) raming opstellen voor de aan te besteden opdracht. Aan de hand hiervan wordt het maximaal beschikbare budget bepaald. Aan inschrijvers wordt vervolgens medegedeeld dat zij binnen dat budget dienen te blijven. Het budget geldt verder voor de gehele aanbestedingsprocedure als uitgangspunt.

Hoewel deze methode op het eerste gezicht de oplossing lijkt voor een te hoge prijs zitten er nogal wat haken en ogen aan. Zo is het vanuit de doelstelling om een zo goed mogelijk financieel resultaat uit de markt te halen, minder logisch om op voorhand aan te geven hoeveel je als aanbesteder over hebt voor een opdracht. Voor inschrijvers is dan alleen de mogelijk lagere prijs van de concurrent nog een stimulans om niet nèt onder of op het budget in te schrijven. Ook is het de vraag of aanbesteders niet in de verleiding zullen komen hun budget aan de krappe kant te houden en tegelijkertijd in hun vraagspecificatie hoge eisen te stellen aan de uitvoering van de opdracht. Onduidelijk is verder wat de gevolgen zijn indien een inschrijver zich niet aan het budget wil houden en (ver) boven het budget inschrijft. Moet deze inschrijving in aanmerking worden genomen of mag zij worden uitgesloten?

Gelet op deze vragen is een aanbesteding met een dwingend maximaal budget minder goed denkbaar voor traditionele opdrachten voor een volledig omschreven werk (bestek). Veeleer lijkt deze vorm van aanbesteding toepasbaar op innovatieve opdrachten waarin naast de prijs ook de wijze waarop de opdracht zal worden uitgevoerd door de inschrijver kan worden beïnvloed. Aldus is niet zozeer sprake van concurrentie op prijs maar op kwaliteit en inventiviteit. De aanbesteding komt dan feitelijk neer op een vraag aan de markt om aan te geven wat op welke wijze voor het budget kan worden geleverd.

Bij deze innovatieve aanbestedingen zal voor goede waarborgen moeten worden gezorgd die tot een gelijke procedure leiden voor alle inschrijvers. Ook dient de inventiviteit van de gegadigden beschermd te worden en moeten de voorwaarden (en de uitkomst) van de aanbesteding zo nodig aan arbiters of de rechter kunnen worden voorgelegd. Maar ook de aanbesteder moet de kans krijgen om waar voor zijn geld te krijgen. In dit samenspel van wensen en mogelijkheden kan de aanbesteding met een maximaal budget kansen bieden en risico's in zich dragen. Wat de doorslag heeft, zal de praktijk uitwijzen..

Mr. Jan M. Hebly en mr. Leendert C. van den Berg, advocaten bij Houthoff Buruma te Rotterdam, sectie Vastgoed

zicht zijn alle aanbestedingen en uitslagen van aanbestedingen opgenomen lopen week in Cobouw zijn gepubliceerd, zowel in de krant als op de inter- er informatie over een bepaalde aanbesteding kunt u vinden in een van de n die week, of – veel gemakkelijker – op de website, via een trefwoord en/of www.cobouw.nl ('bouwberichten, aanbestedingen en uitslagen').

zie ook www.cobouw.nl

19-12-2001	Oirschot	DGWT directie Z. Nederland	Nieuwbouw lunch- en kantine-accommodatie c.a. op de Strijpse Kampen
19-12-2001	Oirschot	DGWT directie Z. Nederland	Nieuwbouw BBT legering c.a. op de Strijpse Kampen. **Rectificatie**
19-12-2001	Zoetermeer	Gemeente	Aanleggen busstation Centrum West in de wijk Stadscentrum.
20-12-2001	Leeuwarden	DGWT directie NO Nederland	Reconstrueren Hoofdpoort op de Vliegbasis Leeuwarden, multidisciplinair.
20-12-2001	Rotterdam	Gemeente	Slopen van opstallen c.a. inclusief funderingen aan de Zierikzeestraat.

GROND-, WEG- EN WATERWERKEN

12-10-2001	Amsterdam	Gemeente	Herprofileren Langsom en aanleggen busbaan.
10-12-2001	Echt	Gemeente Echt	Reconstrueren De Loop.
14-12-2001	Dordrecht	Gemeente	Riolering, herstraten en asfalteren Prinses Julianaweg en omgeving.
17-12-2001	Voorschoten	Provincie Zuid-Holland	Onderhouden en schoonhouden van wegen, fietspaden, bermen, etc.